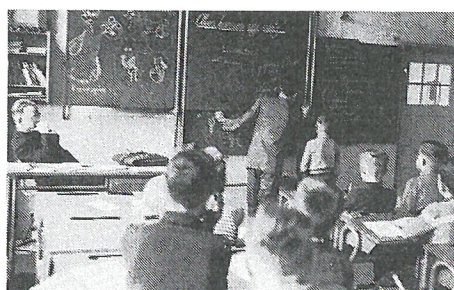

Afscheid van de Gerardus Majellaschool

Inhoud

	Pag.
. Inleiding	1
. Beknopte historie van de "Germa" tevens: Het ontstaan en de groei van het bijzonder onderwijs voor jongeren in Dongen broeder drs. Anton van Wanroy	2
. Ons leven in de "houten bouw" broeder Thomas Eeltink	24
. Schoolherinneringen van den Dongensen Dree Dree Laurijsen	27
. Mijn leven op de "Majella" 1938 - 1940 Ad van Wanroy	31
. De jaren vijftig Jan van Alphen	36
. Een stukje kweekschool gezien door de bril van een '61-'66er Ton van Os	44
. Van studie en feesten broeder Antoine Rüttenberg	46
. Wat is het leven fijn zolang er Franse kaasjes zijn Selavie-team 1982 - 1984	51

Inleiding

Met de start van de Katholieke Pabo Tilburg op 1 augustus 1984 werd gelijktijdig en daarmee samenhangend in Dongen begonnen met de afbouw van het onderwijs aan de pedagogische academie en de havo-top.

Reden voor het zittende docententeam van de havo-top Germa om - zij het met pijn in het hart - in grootse stijl afscheid te nemen van het onderwijs zoals dat gedurende vele tientallen jaren heeft plaatsgevonden in het gebouw aan de Gerardus Majellastraat.

Onderdeel van dit afscheid vormt de reünie van 27 april 1985, ter gelegenheid waarvan deze afscheidsbundel aan alle belangstellenden zal worden aangeboden.

Deze bundel bedoelt de lezer een impressie te geven van hoe mensen het onderwijs aan de Germa gedurende de achter ons liggende eeuw hebben ervaren en gewaardeerd.

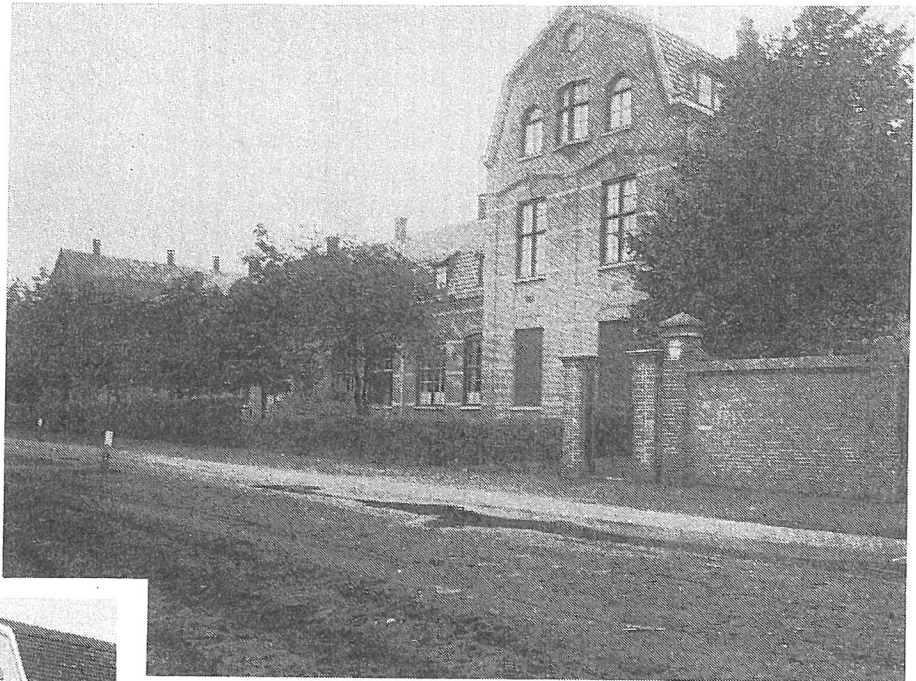
Aan allen die met hun schriftelijke bijdragen of anderszins de realisering van dit aandenken mede mogelijk gemaakt hebben, spreken wij onze welgemeende en hartelijke dank uit.

De redactie:

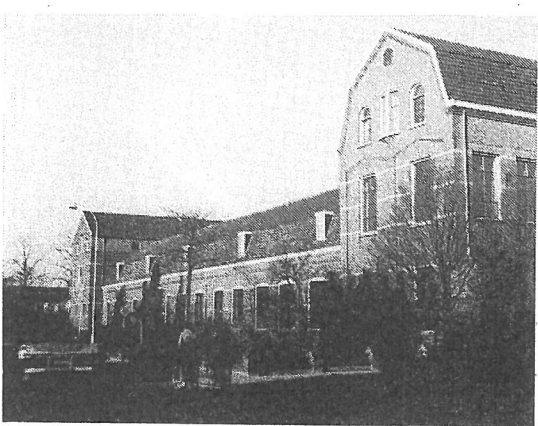
Jeanne-Marie v.d. Dries
Ton Emonds

Beknopte historie van de 'germa' tevens:

Het ontstaan en de groei van het bijzonder
onderwijs voor jongens in Dongen

*Gerardus Majellastraat
in 1925 en 1985*

De komst van de broeders naar Dongen

Op 7 juli 1882 kwam broeder Theodoor van Geloven, een geboren Tilburger, vanuit Oostakker (België) naar Dongen. Hij had na zijn lange reis nog zegge en schrijve drie gulden op zak en had van het hoofdbestuur van de broeders de opdracht gekregen om tezamen met enige medebroeders in Dongen een verpleeghuis te beginnen voor "zenuwleiders, zwakzinnigen en rustbehoevenden".

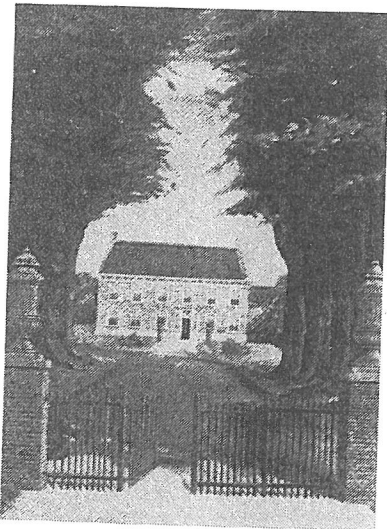
Precies twee weken tevoren had het hoofdbestuur van de broeders voor dat doel een herenhuis aan de Heuvelstraat in Dongen gekocht: "Villa Overdonk" van de familie Stams.

Deze villa, later herdoopt in "Lindenheuvel" is tot 1914 in het bezit van de broeders gebleven en toen doorverkocht aan de familie Koks, die er een leerlooierij vóór bouwde.

Al gauw bleek dat er zoveel patiënten kwamen, dat dit eerste tehuis van de broeders in Dongen te klein ging worden.

Derhalve werd in 1894 in dezelfde straat een oude leegstaande garensponnerij gekocht die toebehoorde aan de Franse paters Redemptoristen die hier een tijdlang gewoond hadden, doch nu weer terug naar Frankrijk waren vertrokken. Het nieuwe huis, hoewel oud, was wel groot genoeg. Het erfde de naam "Huize Overdonk" en mede dank zij eindeloze verbeteringen en verbouwingen is het tot op de huidige dag nog steeds in gebruik.

Villa Lindenheuvel

Br. Melchior

De broeders beginnen in Dongen met onderwijs

Als een Nederlandse jongen in die tijd broeder wilde worden, dan moest hij naar een internaat (juvenaat) in het Belgische Oostakker. Toen echter in 1894 de broeders in Dongen zo'n riante huisvesting hadden gekregen, kwam het hoofdbestuur op het idee om het kleine groepje Nederlandse juvenisten in Oostakker naar Dongen te laten verhuizen.

Twee jaar later, in 1896, was het zover: 13 jongens kwamen vanuit Oostakker naar Huize Overdonk in Dongen en hiermee was het Nederlandse juvenaat een feit. Met het groepje jongens was de Nederlandse broeder Melchior meegekomen die de eerste directeur werd (1896-1900).

Het juvenaat werd ondergebracht in een houten barak die een beetje apart stond van de andere gebouwen van Huize Overdonk en die "de houten bouw" werd genoemd.

Broeder Melchior was full-time belast met de zorg voor zijn 13 knapen en moest er met name voor zorgen dat zij onderwijs kregen. Zelfs moest hij proberen om degenen die daarvoor geschikt waren een opleiding te geven, die zou moeten resulteren in een deelname aan het staatsexamen voor onderwijzer.

Aangezien in die dagen er voor het bijzonder onderwijs nog geen subsidie beschikbaar was, en derhalve alles zelf betaald moest worden, moest broeder Melchior maar zien te roeien met de korte riemen die hij had. Hij verdeelde zijn groepje leerlingen in twee ontwikkelingsniveaus: klas A en klas B.

In klas A, het laagste niveau, werd door hemzelf - hoewel hij geen onderwijzer was doch wel over een grote algemene ontwikkeling beschikte - lesgegeven. Klas A had het niveau van "voortgezet lager onderwijs" en ging "de voorbereidende klas" heten.

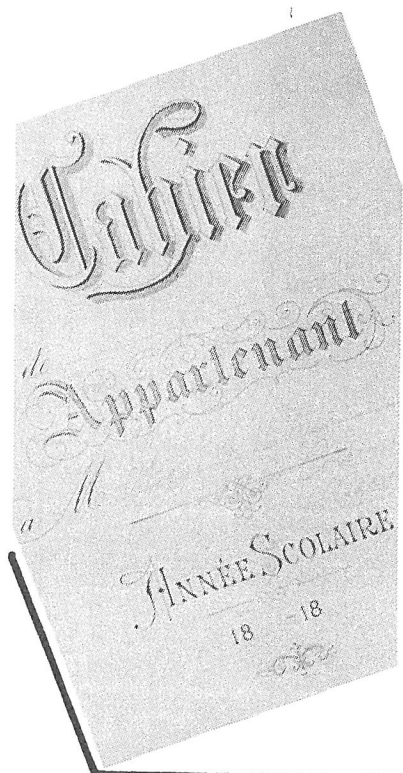
De meer gevorderde leerlingen kwamen in klas B die, vanwege het beoogde doel, maar meteen en optimistisch

de eerste klas van de normaalschool (opleiding tot onderwijzer) werd genoemd. Het lag in de bedoeling dat er vervolgens ook een klas C en D zouden ontstaan. De pupillen die deze klassen zouden hebben doorlopen zouden dan kunnen deelnemen aan het staatsexamen voor onderwijzer. Voor de lessen aan klas B werden leerkrachten van buiten het juvenaat aangetrokken die, omdat zij overdag elders te werk waren gesteld, pas in de avonduren (van 17.00 tot 20.00 uur) hun lessen kwamen geven.

Deze leerkrachten waren: dhr. Otjens (hoofd openbare lagere school te Dongen), dhr. Kunst (hoofd openbare lagere school te Oosterhout) en dhr. Stulemeijer (oud-hoofd van een lagere school en destijds boekhouder bij een bedrijf in Dongen).

Hoewel dit eerste begin een "wilde" opleiding was, dat wil zeggen ongesubsidieerd en dus niet onderworpen aan de Rijksinspectie, was het de eerste stap in de richting van bijzonder onderwijs voor jongens in Dongen. Dat men, ondanks ongetwijfeld grote moeilijkheden, toch min of meer slaagde in de opzet, moge blijken uit het feit dat in 1901 de eerste twee af-

Oudste leerlingenadministratie

Lijst der aangegeven leerlingen.

<i>Aangegeven</i>	<i>Namen.</i>	<i>Bewijzingen, afgeschreven.</i>
<i>4 Febr. 1898</i>	<i>G. v. Bontel.</i>	<i>11 Febr. 1898</i>
<i>" "</i>	<i>Petrus Timmer.</i>	<i>" " 17 Jan. 1898</i>
<i>" "</i>	<i>Wesche. v. Heek.</i>	<i>" " 11 Oct. 1898</i>
<i>" "</i>	<i>Maart. v. Dijk</i>	<i>" " 17 Jan. 1898</i>
<i>" "</i>	<i>Joh. v. d. Sluis.</i>	<i>" " 17 Jan. 1898.</i>
<i>" "</i>	<i>Ger. Harmsen.</i>	<i>" " 23 Jan. 1899</i>
<i>" "</i>	<i>Ant. Thoen.</i>	<i>" " " " "</i>
<i>" "</i>	<i>Petrus Neeft.</i>	<i>" " " " "</i>

gestudeerde broeders slaagden voor het staatsexamen voor onderwijzer in Breda!

Intussen was broeder Melchior teruggeroepen naar België waar hij tot Overste benoemd werd. Op het Dongense juvenaat werd hij opgevolgd door de nog jeugdige broeder Bernardus (1900-1905). Deze talentvolle man slaagde erin om in korte tijd het aantal juvenisten te verdubbelen en tegelijkertijd de kwaliteit van het onderwijs aan de "normaalschool" een stuk te verbeteren.

Het werd onder meer als een groot gemis ervaren dat de onderwijzers in opleiding aan de "normaalschool" geen gelegenheid hadden om tijdens hun studie ervaring in de praktijk op te doen. Daarvoor zouden zij over een "oefenschool" moeten beschikken en die was er in Dongen niet.

Omdat men echter - we schrijven intussen 1906 - over een klein groepje geslaagde broeders-onderwijzers beschikte, begon men zich af te vragen of niet overgegaan zou kunnen worden tot het stichten van een school voor bijzonder lager onderwijs in Dongen. Het zou een weldaad zijn voor de katholieke bevolking en tevens voorzien in een "oefenterrein" voor de broeders die in opleiding waren voor het onderwijsvak.

Br. Canisius met juvenisten in 1910.

Br. Bernardus

De Germa ontstaat

Broeder Bernardus speelde met het idee om "Lindenheuvel", het vroegere "Overdonk" te verbouwen tot schoolgebouw waarin ofwel de normaalschool ofwel de nieuwe lagere school zou ondergebracht kunnen worden. Omdat hij bovendien ook nog met plannen rondliep om de huizen van de broeders in Nederland (reeds 11 in getal) te verenigen tot een zelfstandige Nederlandse Provincie, werd hij door het hoofdbestuur in België gezien als een "gevaarlijk" man en bij wijze van straf werd hij in 1905 teruggeroepen naar België. Zijn opvolger in Dongen werd broeder Canisius (1906-1910).

Omdat de "houten bouw" overbevolkt raakte - behalve juvenisten woonden er intussen ook novicen en jonge geprofeste broeders - moest uitgezien worden naar uitbreiding.

Er werd contact opgenomen met gemeentebestuur en onderwijsinspectie en na lang wikken en wegen werd besloten om een stuk grond te kopen dat "Eksterbroek" heette en dat aansloot bij het terrein van Huize Overdonk. Op deze grond verrees in korte tijd aan de straatkant een vrij groot gebouw dat "Gerardus Majellahuis" ging heten en dat onderkomen moest bieden aan:

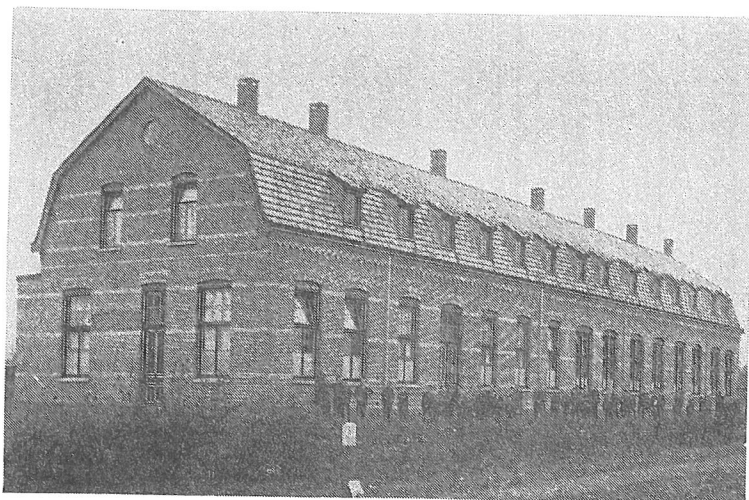
- . de nieuwe bijzondere lagere school voor jongens uit het dorp: 3 dubbele klassen voor 1e t/m 6e leerjaar (ongeveer 80 leerlingen);
- . de voorbereidende klassen van de normaalschool voor juvenisten. Deze klassen werden nu, om te passen binnen het Nederlandse onderwijssysteem, herdoopt in 7e en 8e leerjaar van het lager onderwijs;
- . de jonge geprofeste broeders die studeerden aan de normaalschool (nog steeds avond-onderwijs in de "houten bouw");
- . de broeders die met de leiding van het huis of

met het onderwijs waren belast, alsmede de juvenisten.

Op 1 september 1909 werden de poorten van het nieuwe Gerardus Majellahuis geopend en al gauw wemelde het daarin van allerlei activiteiten. Als hoofd van de nieuwe school, tevens belast met het toezicht op de normaalschool, werd broeder Eusebius van Alff aangesteld. Deze werd echter al na een jaar overgeplaatst naar Rotterdam. Zijn functie in Dongen werd overgenomen door broeder Cajetanus Beekmans. Deze man heeft zich voor de uitgroei van de "Germa" als onderwijsinstituut enorm ingezet. Hij bleef tot aan zijn dood in 1937 als directeur verbonden aan de normaalschool/kweekschool. Op de nieuwe lagere school werd hij bijgestaan door twee broeders-onderwijzers uit "eigen kweek": broeder Macedonius Nouwens en broeder Leonides Menting. Er werd ook een leek aangetrokken: de Dongenaar André Vermeeren.

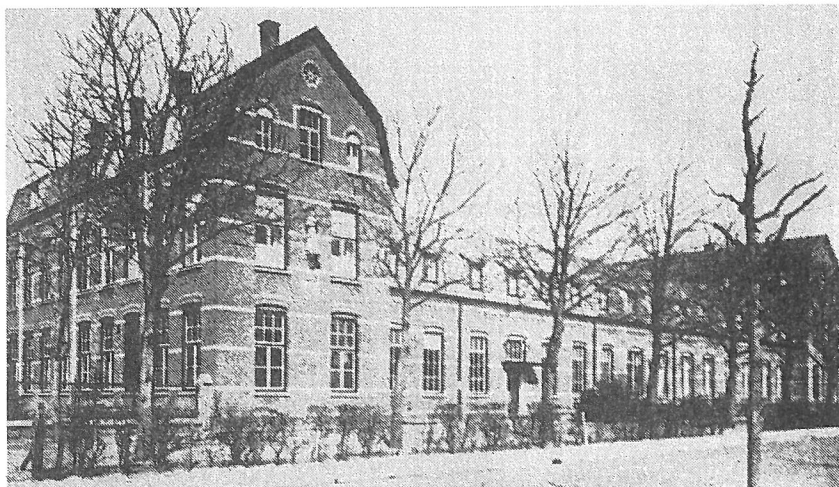
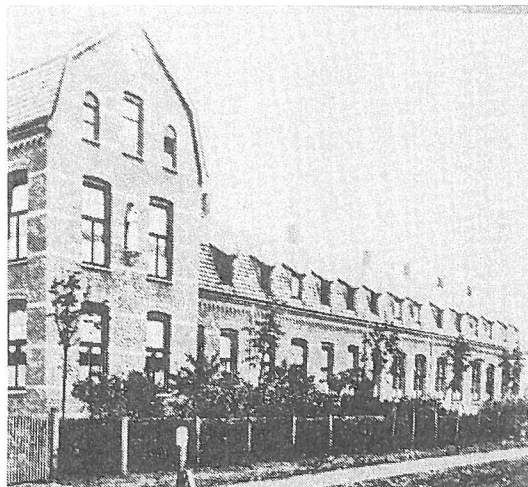
*Het eerste gedeelte:
lagere school en ju-
venaat, gebouwd in
1910.*

*Uitbreiding in 1912
met linkervleugel en
in 1922 met rechter-
vleugel.*

Van normaalschool naar kweekschool

Broeder Cajetanus Beekmans wist te bewerken dat ook de normaalschool een nieuw onderkomen kreeg. In 1912 werd aan de westelijke zijde van de Germa een nieuwe vleugel aangebouwd. In deze nieuwbouw kwamen vier lokalen voor de normaalschool en verder werd de nieuwe vleugel gebruikt als woonhuis voor de broeders-studenten en broeders-onderwijzers, zodat er voor de juvenisten wat meer ruimte kwam in de "oude" bouw. Hoewel de lessen aan de normaalschool nog steeds gedeeltelijk in de avonduren gegeven moesten worden door bevoegde leraren van buiten - nu onder andere door de heren Van Gennip en Van Lotharingen - kregen de normalisten (nog steeds alleen maar broeders) overdag ook lessen onder andere van de directeur broeder Cajetanus die er streng op toezag dat er vlijtig gestudeerd werd. In 1917 waren er niet minder dan 21 broeders in op-

leiding voor onderwijzer en broeder Cajetanus kreeg het bij de inspectie gedaan dat:

- . de normaalschool, hoewel niet gesubsidieerd, toch erkend werd door het Rijk;
- . de normaalschool in plaats van avondschool, een dagschool werd.

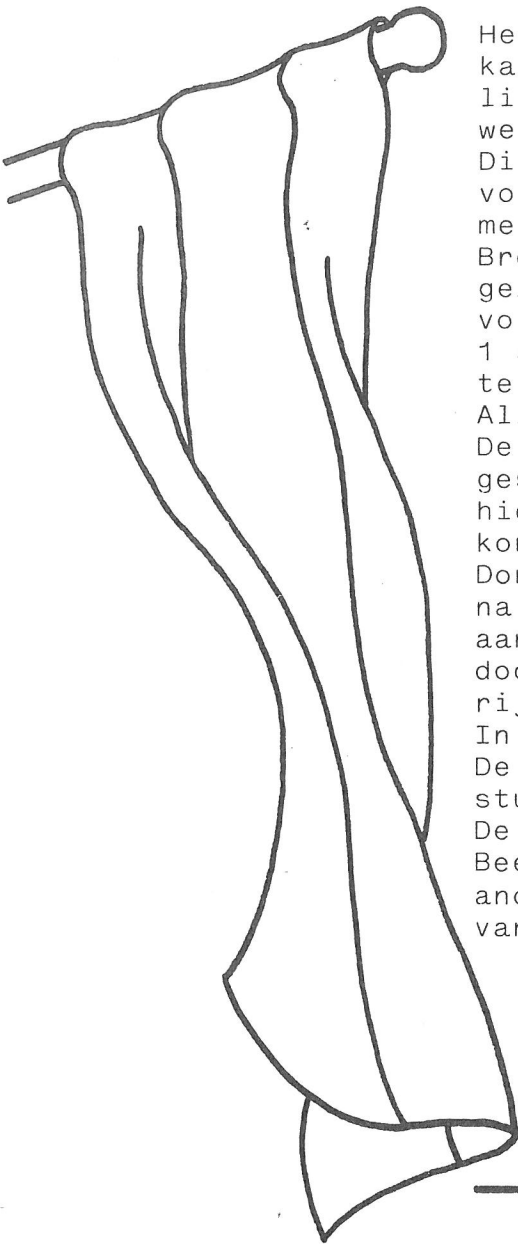
Ook de lagere school groeide en bloeide, zozeer zelfs dat opnieuw gedacht moest worden aan uitbreiding. In overleg met het gemeentebestuur werd besloten een tweede lagere school voor jongens te openen die wat meer in het centrum van het dorp zou komen liggen. In 1917 werd derhalve de St. Laurentius-school opgericht die echter tot 1922 op een eigen gebouw moest wachten en tot die tijd gehuisvest werd in het patroonaatsgebouw aan de Gasthuisstraat. Intussen had de normaalschool al een twintigtal bevoegde broeders-onderwijzers opgeleverd die, behalve in Dongen, tewerkgesteld waren aan twee scholen in Rotterdam en een in Den Haag. Ook de nieuwe St.

Br. Cajetanus en "zijn school"

Laurentius-school in Dongen kreeg een drietal van deze broeders toegewezen, te weten: broeder Crescentianus Versluis (hoofd), broeder Nicetas Koekler en broeder Jozef van Dongen.

Het jaar 1920 werd een erg belangrijk jaar voor katholiek Nederland. De jarenlange strijd om de gelijkstelling van bijzonder en openbaar onderwijs werd in dat jaar met succes bekrond!!

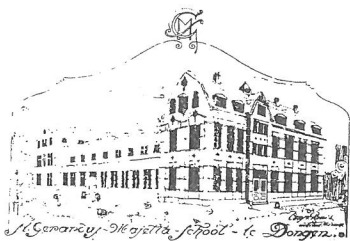
Dit hield in dat ook katholieke scholen, mits zij voldeden aan de eisen van de Rijksinspectie, in aanmerking kwamen voor subsidie van staatswege.

Broeder Cajetanus Beekmans, die er inmiddels voor gezorgd had dat zijn normaalschool aan alle eisen voldeed, had er dan ook weinig moeite mee om per 1 september 1920 de Dongense normaalschool erkend te krijgen als gesubsidieerde katholieke kweekschool. Alle voorradige vlaggen werden uitgestoken!!!

De nieuwe kweekschool werd van meet af aan ook opgesteld voor mannelijke studenten van buiten, die hier als interne of externe student de opleiding konden volgen. De erkenning door het Rijk van de Dongense kweekschool hield ook in dat de studenten na een driejarige studie, eindexamen mochten doen aan het eigen instituut. Dit examen werd afgenomen door de eigen leerkrachten onder supervisie van enige rijksgecommitteerden.

In Dongen zou dit voor het eerst plaatsvinden in 1923. De kersverse kweekschool startte met ongeveer 30 studenten verdeeld over de cursusjaren 1 t/m 3. De eerst directeur werd (bleef) broeder Cajetanus Beekmans. Hij werd in zijn werk bijgestaan door onder anderen de broeders Odgerus Dekkers, Chrysostomus van Ieperen en Heribertus Smits.

Nieuwe loten aan de oude stam

Ontwerp van architect Panis uit Tilburg voor de uitbreiding in 1922

De nieuwe kweekschool, mede door de instroming van jongelui van buiten, groeide snel en wéér dreigde het Gerardus Majellagebouw uit zijn voegen te barsten. Op twee verschillende manieren kwam er echter al spoedig soelaas:

In het jaar 1922 werd besloten aan het Gerardus Majellahuis een oostelijke vleugel toe te voegen. In deze nieuwbouw werden ondergebracht: enige klaslokalen voor de nieuwe kweekschool, enige klaslokalen voor de voorbereidende klassen en verder toiletten, een directeurskamer en op de bovenste verdieping een nieuwe grote slaapzaal (met chambretten) voor de juvenisten.

In hetzelfde jaar besloot het gemeentebestuur van Dongen om ook de openbare lagere school om te zetten in een katholieke lagere school en vroeg aan de Congregatie om broeders-onderwijzers voor deze school. De Congregatie stemde daarin toe, doch bedong dat de klassen van de bijzondere lagere school die tot dan toe onderdak hadden gevonden in het Gerardus Majellagebouw, met personeel en al zouden verhuizen naar de "nieuwe" school.

Aldus geschiedde:

De voormalige openbare school werd gekerstend tot St. Aloysiusschool. Het eerste hoofd van deze school werd broeder Camillus van Kraaij. Hij werd bijgestaan door onder andere de broeders Corsini Scholten en Arsenius de Bont en door de heer G. de Bont.

*Zo begon een voetbal-
12 wedstrijd in 1932*

Op de Germa bleven de 7e en 8e klassen achter. Deze dienden als voorbereidende klassen voor de kweekschool en werden bevolkt door zo'n 45 juvenisten. Toen bleek dat met slechts twee leerjaren de algemene ontwikkeling van de leerlingen eigenlijk niet toereikend was voor de studie aan de kweekschool, werd nog een 9e klas toegevoegd. Hoofd van deze voorbereidende klassen werd in 1922 broeder Odgerus Dekkers. In latere jaren werd deze functie onder andere nog bekleed door broeder Aloysius Bressers. Deze wist in 1934 te bereiken dat de voorbereidende klassen omgezet konden worden in een officieel erkende ULO-school. In 1942 werd deze ULO-school ook opengesteld voor jongens van buiten.

Door de grote uitbreiding van het aantal juvenisten (rond 1936 waren er over de honderd) en de instroom van externe leerlingen, werd deze school op den duur zo groot, dat er binnen het Germagebouw niet langer voldoende ruimte gevonden kon worden. Er ontstonden dan ook plannen voor nieuwbouw die in 1951 resulteerden in een zesklassig semi-permanent houten gebouw, dat tussen tuin en sportterrein van de Germa een plaats kreeg.

In 1953 verhuisde het juvenaat met ruim 80 leerlingen naar een zo pas gekocht groot gebouw, "Mariaoord", te Vught. De redenen hiervoor waren velerlei:

- . situering op een meer centraal gelegen en beter bereikbare plaats in Nederland;
- . de accommodatie voor de juvenisten in het Gerardus Majellahuis was sterk verouderd;
- . men had de ruimte in de Germa zowel nodig voor de groeiende kweekschool als voor de huisvesting van de 30 à 40 daar studerende jonge broeders;
- . vanwege de huisvesting voor de 30 à 40 interne leerlingen van de kweekschool;
- . vanwege de huisvesting voor de broeders-docenten en verdere personeelsleden.

De ULO-school, nu uitsluitend bevolkt met externe leerlingen, bleef gevestigd in de houten bouw

tot het jaar 1964. In dat jaar werd een prachtige nieuwe ULO-school geopend in de nieuwe Dongense wijk "Plan West", die intussen ontstaan was achter en ook gedeeltelijk op de terreinen van Groot-Overdonk. De nieuwe school kreeg een eigen zelfstandig bestuur en ook een nieuwe naam: de "Titus Brandsma-ULO". Het gaf en geeft de broeders veel voldoening te mogen constateren dat het prille kasplantje - een primitief schooltje van 13 juvenisten in 1896 - was uitgegroeid tot een prachtige bloeiende plant: een officieel erkende kweekschool, die inmiddels alom in den lande een zéér goede naam had verworven.

De kerngezonde moederplant was zelfs in staat gebleken het leven te schenken aan een aantal "kinder"-planten die, elk op hun beurt, weer uitgegroeid waren tot zelfstandig groeiende en bloeiende planten.

We bedoelen:

- . de St. Laurentius-school
- . de St. Aloysius-school
- . de Titus Brandsma-school.

Een goed beleid, hard werkende mensen en Gods zegen zijn ongetwijfeld debet geweest aan deze prachtige ontwikkeling!

*Kweekschoolklas uit
1930 met op de voor-
grond o.a.*

Br. Heribertus

(tweede van links)

Br. Crysostomus

(vierde van links)

Br. Cajetanus

14 *(tweede van rechts)*

De kweekschool wordt pedagogische akademie

Na de dood in 1937 van broeder Cajetanus Beekmans, de man die we gerust de stichter van de kweekschool mogen noemen, werd broeder Heribertus Smits als zijn opvolger benoemd (1937-1946). Deze talentvolle man was al geruime tijd aan de school verbonden geweest als leraar pedagogiek. Hij bekleedde daarnaast ook de functies van Overste van het Gerardus Majellahuis en directeur van het juvenaat. Tevens was hij lid van het provinciale bestuur van de broeders. Bovendien zag deze onvermoeibare man ook nog kans bij tijd en wijle lezingen te houden voor verenigingen en besturen en schreef hij, goeddeels alleen, het inmiddels ontstane maandelijks contactblad van de broeders - "Charitas" - vol met lezenswaardige artikelen. Het is gewoon onvoorstelbaar wat deze man in zijn leven gepresteerd heeft en het spreekt dan ook boekdelen dat, toen hij in 1946 met pensioen ging, hij niet door één maar door twee mensen opgevolgd moest worden!

In 1938, tijdens de augustus-vakantie, brak er brand uit in het middengedeelte van het Gerardus Majellahuis. Het bovengedeelte van de middenbouw brandde grotendeels uit. Een en ander was aanleiding voor een grondige restauratie. Er kwamen onder andere een nieuw dak, nieuwe ramen en - wat een luxe! - er werd een centrale verwarming geïnstalleerd.

In 1945 werd met bescheiden luister het 25-jarig bestaan van de kweekschool gevierd. Trots werd toen vermeld dat de school in de 25 jaar van haar bestaan niet minder dan 332 geslaagde kandidaat-onderwijzers had opgeleid: 134 broeders en 198 leken. (Ter vergelijking: in de \pm 25 jaar durende periode van de normaalschool - 1897-1920 - waren

Dhr. A.Q. van den Bosch
leraar wis/natuurkunde

er slechts 42 geslaagden geweest.)
Het is ondoenlijk om in dit overzicht ook de vele - en meestal zeer goede - docenten de revue te laten passeren. Voor één man menen we echter een uitzondering te moeten maken: de heer A.Q. van den Bosch. Hij was in 1924 in dienst getreden van de school als eerste full-time leke-leerkracht. De heer Van den Bosch was een knappe bol met een groot aantal bevoegdheden. Zijn hoofdvak was wis- en natuurkunde, maar als het te pas kwam gaf hij ook lessen in scheikunde, rekenen, frans en Duits. Hij was een wat exentrieke man met autoritaire trekjes. Hij meende dat met een streng optreden en het uitdelen van ontzettend lage punten, je als docent de beste resultaten kon bereiken. Misschien had hij wel gelijk....
Zijn leerlingen hebben hem in elk geval steeds geaccepteerd zoals hij was. Dat kwam waarschijnlijk ook wel omdat hij herhaaldelijk liet blijken dat hij eigenlijk een zeer gevoelig mens was en omdat hij bovendien beschikte over een grote dosis humor. Ook was algemeen bekend dat "Bosje", al was je nog zo zwak in zijn vakken, zijn uiterste best zou doen om je door het eindexamen heen te slepen! In het jaar 1956 ging hij met pensioen en in 1968 stierf hij in Huize Overdonk. Zijn herinnering leeft voort bij zijn vele ex-leerlingen.

PROGRAMMA EN MEDEDELINGEN
voor de viering van het 40-jarig jubileum van de Kwakschool
St. Gerardus Majella te Dongen op maandag 2 mei 1960

Om 9 uur Plechtige H. Mis in de kapel van Overdonk
Na de H. Mis gaan de leraren en de studenten een kopje koffie ge-
bruiken in de gang naast de aula. Tevens zal dan aan de rokers een
pakje sigaretten van 10 stuks worden aangeboden en aan de niet-
rokers 2 repen chocolade.
DE EXTERNEN WORDEN VERZOCHT DE GEBRUIKTE KOP EN SCHOTEL NAAR DE
AFWASKEUKEN VAN DE EXTERNEN TE BRENGEN.
DE INTERNEN MOETEN KOP EN SCHOTEL BRENGEN NAAR DE AFWASKEUKEN BIJ
DE REPTER.
Men behoeft de kopjes en schoteltjes niet af te wassen.
Om 11 uur Huldigingsevenement in de aula.
IN DE AULA MAG NIET GEROOKT WORDEN.
De aansluitende buffet voor leraren en studenten.
De aansluitende stipt te houden aan de volgende regels:
De aansluitende stipt te houden aan de volgende regels:
De aansluitende stipt te houden aan de volgende regels:

De historie gaat voort

Toen broeder Heribertus Smits in 1946 met pensioen ging, werd hij als directeur van de kweekschool opgevolgd door broeder Bonifatio van Vught (1946-1972). Deze man wijdde zich met hart en ziel aan de hem opgedragen taak en was dan ook van 's morgens vroeg tot 's avonds laat op zijn school te vinden, meestal op zijn kamer waar hij, naast een veel vergende administratie, ook ruimte schiep om iedereen te ontvangen die met hem over kleinere en grotere moeilijkheden wilde praten.

Hij was een wijs man met een grote mensenkennis en levenservaring, maar daarnaast ook iemand die erg praktisch was en "gouden handen" had. In de vakanties liep hij graag met het nodige gereedschap gewapend door zijn school rond om her en der de nodige kleine karweitjes zelf op te knappen.

In 1953 werd op zijn initiatief gestart met een grote uitbreiding van de kweekschool. Voorlopig werd

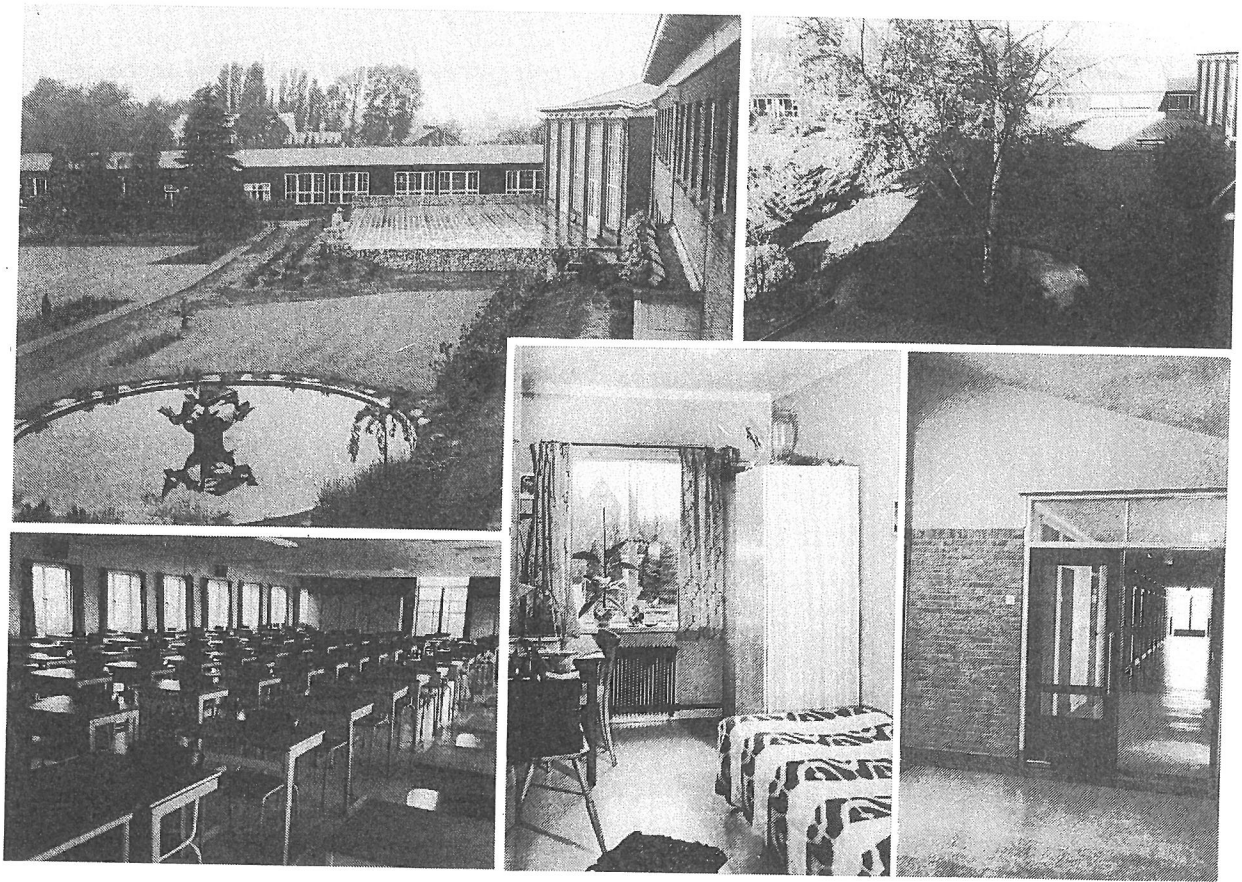
Rector Mol speldt broeder Bonifacio de pause-lijke onderscheiding op, bij gelegenheid van het 40-jarig jubileum van de kweekschool in 1960

Op pag. 16: een kijkje in het feestprogramma

volstaan met de bouw van een groot handenarbeidlokaal, een toilettengroep en een nieuwe directeurskamer. In 1959 werd de uitbreiding voortgezet met de bouw van een natuur- en scheikundelokaal, een reeks slaap en studeerkamertjes voor internen op de 2e verdieping, een docentenkamer en een sportzaal met bijbehorende kleedruimte en douches. Hiermee was de "Germa" een instituut geworden dat, ook wat accommodatie betreft, volledig voldeed aan de eisen van de nieuwe tijd. Toen broeder Bonifatio dacht dat hij het nu verder rustig aan kon doen, bleek hij zich gruwelijk te vergissen: een grootscheepse reorganisatie van het onderwijs in Nederland diende zich aan in de vorm van de zogeheten mammoetwet.

Vernieuwingen en uitbreidingen

In 1968 was het zover. De mammoetwet, toegepast op de situatie in Dongen, hield in dat de inmiddels 4-jarige kweekschool - 2 jaar algemeen vormend onderwijs, gevolgd door 2 jaar beroepsopleiding - ophield te bestaan. In plaats van de 2-jarige beroepsopleiding van de oude kweekschool kwam er een 3-jarige opleiding die "Pedagogische Akademie" ging heten. Deze pedagogische akademie die deel uit ging maken van het hoger beroepsonderwijs kreeg een totaal vernieuwd programma af te werken dat veel meer dan voorheen inspeelde op de praktijk van het lesgeven.

De twee eerste leerjaren van de oude kweekschool 19

Br. drs. A. v. Wanroy

werden omgezet in het 4e en 5e leerjaar van de nieuw ingevoerde schoolsoort: Havo. Deze zogeheten havo-top zou worden afgesloten met een officieel eind-examen dat onder andere toegang gaf tot alle soorten van hoger beroepsonderwijs, waaronder dus ook de pedagogische academie.

In Dongen vond men bij al deze veranderingen dat de tijd nu ook rijp was om beide nieuwe scholen - pedagogische academie en havo-top - toegankelijk te verklaren voor meisjes.

Broeder Bonifatio heeft de totaal veranderde situatie van het onderwijs in Dongen, waarmee hij eigenlijk niet eens zo erg gelukkig was, niet meer lang mogen meemaken. In 1971 werd hij ernstig ziek en op de eerste schooldag van het nieuwe schooljaar 1972 kwam het bericht van zijn overlijden.

Hij werd opgevolgd door de man die al enige jaren zijn rechterhand geweest was: broeder drs. Anton van Wanroy (1972-1984).

Het was gedurende zijn bestuursperiode dat op de Germa voor het eerst een leerlingenaantal van méér dan 300 werd bereikt! (1978)

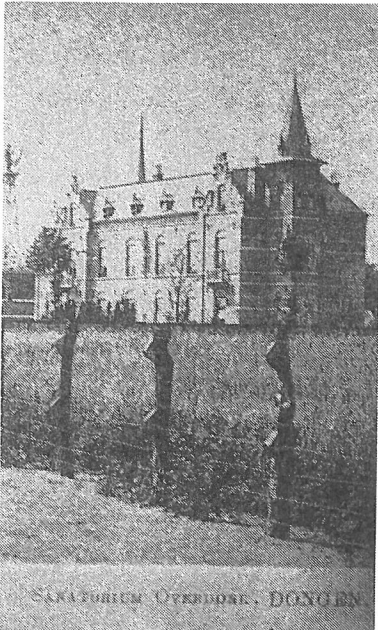
Dit kwam voornamelijk omdat de havo-top zowel landelijk als ook met name in de omgeving van Dongen een grote aantrekkingskracht was gaan uitoefenen.

Geslaagde mavo-leerlingen - de 4-jarige mavo had door de mammoetwet de plaats ingenomen van de 3-jarige ulo - kwamen tot de ontdekking dat zij met een mavo-diploma eigenlijk niet zo heel veel konden doen.

Voor toelating tot een opleiding voor hoger beroeps-onderwijs, wat de meesten van hen ambieerden, was een havo-diploma nodig. Het lag dan ook voor de hand dat vele mavo-abituriënten uit Dongen en omgeving de weg vonden naar een van de twee havo-toppen in Dongen.

Toen in 1973 er al zo'n 250 studenten en leerlingen dagelijks de Germa bevolkten, waaronder zo'n kleine 200 die 's middags overbleven, werd het weer eens nodig geacht aan verdere expansie te denken. In 1974 werd gestart met een grote uitbreiding van het overblijflokaal dat intussen de deftige naam "aula" gekregen had.

*Het broederhuis van
Overdonk
Door brand verwoest
in 1977*

In 1976 toen het internaat werd opgeheven - er waren intussen overal in den lande voldoende scholen gekomen - werden de muren tussen de in 1959 gebouwde internenkamers gesloopt. Zo ontstond er een grote examenzaal (Tenza) die jarenlang een ideale opvang bleek voor de steeds groter wordende groepen leerlingen die overgangs- of eindexamen moesten maken.

In hetzelfde jaar 1976 leidde besprekingen met de pedagogische academie aan de Hoge Ham 25 tot het besluit om intensiever te gaan samenwerken. Vanwege het totaal verschillende karakter van zowel het type leerling als het te geven onderwijs werd toen besloten om de studenten van beide pedagogische academies voortaan onder te brengen in het instituut aan de Hoge Ham, terwijl de havo-leerlingen zouden worden samengebracht in de Germa. Dit was ongetwijfeld een wijs besluit gezien vanuit zowel onderwijskundig als organisatorisch standpunt. Het had echter wel consequenties voor de grootte van de groepen! Terwijl de groep van de pedagogische academies, vanwege de groeiende werkloosheid ook in onderwijskringen, langzaam terugliep van zo'n 200 studenten in 1976 tot \pm 60 in 1984, bleef de toeloop naar de havo-toppen tot 1984 vrijwel constant: na de top van 312 leerlingen in 1978 bleef de Germa gemiddeld 250 leerlingen tellen.

In de westelijke vleugel van de Germa hadden, na de opheffing van het internaat in 1976, de broeders van Overdonk een tijdlang een toevluchtsoord gevonden. Zij waren door een grote brand uit hun eigen huis verdreven, en vertrokken pas weer toen hun nieuwe huis (Huize Glorieux) in het najaar van 1979 gereed kwam. De directie van de "grootgegroeide" havo-top kreeg van de Congregatie van de broeders toestemming om ook deze westelijke vleugel voor schooldoeleinden te gaan gebruiken, hetgeen per 1 januari 1980 geschiedde.

Het laatste hoofdstuk

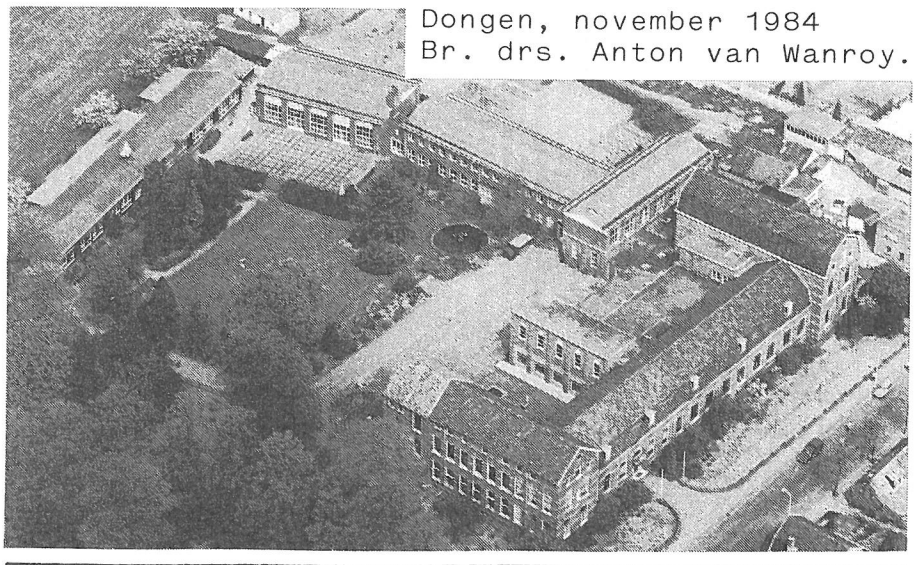
Intussen was het langzaam duidelijk gaan worden dat Dongen zijn status van onderwijscentrum voor de regio snel zou gaan verliezen. Vooruitlopend op een ingrijpende reorganisatie van het lager onderwijs - in 1985 zou namelijk de zogeheten basisschool ingevoerd gaan worden - moest er een vernieuwde opleiding voor onderwijsgeevenden van de grond komen. De Minister van Onderwijs maakte van deze gelegenheid tevens gebruik om het aantal onderwijsinstituten in Nederland drastisch te beperken. Voor Dongen ging dit inhouden dat per 1 augustus 1984 de twee pedagogische akademies zouden moeten gaan fuseren met drie opleidingsinstituten in Tilburg. In de plaats van deze vijf zou per dezelfde datum één nieuw opleidingsinstituut tot stand komen: de zogeheten Pabo (Pedagogische akademie voor leraren aan het basisonderwijs). Het nieuwe instituut zou gevestigd worden in Tilburg.

Ook de havo-toppen werden door deze ontwikkeling met de ondergang bedreigd. Vanaf 1980 werden daarom verwoede pogingen in het werk gesteld om de Dongense havo-top voor de regio te behouden. Onderhandelingen om de havo-top te verbinden aan het J.F. Kennedy-atheneum mislukten vanwege gevreesde concurrentie voor de havo-school Maris-Stella. Een verzoek om samen te mogen gaan met de Titus Brandsma-mavo werd uiteindelijk vanuit Den Haag afgewezen. De laatste kans om tenminste een goed deel van het personeel van de havo-top (zo'n 25 mensen, allemaal niet-broeders) voor dreigend ontslag te behoeden, zou kunnen bestaan in het opgenomen worden van de havo-top in de nieuwe Dongense scholengemeenschap het Dr. Schaepmancollege. Ook deze laatste poging mislukte!!

Ondanks de niet geringe voordelen die overname van de havo-top met zich mee zou brengen dank zij de werking van een "Sociaal plan", werden de maandenlange onderhandelingen afgesloten met een weigering van het personeel en bestuur van het Dr. Schaepmancollege om tot overname over te gaan. Deze vreesden dat op den duur de instroom van nieuw personeel nadelig zou kunnen uitpakken voor sommige leden van het "eigen" personeel. Het resultaat van al deze mislukte pogingen is dat het huidige schooljaar 1984-1985 het laatste jaar lijkt te zijn dat in het Germagebouw onderwijs zal worden gegeven.

In dit laatste jaar biedt de Germa nog een royaal onderkomen aan de twee instituten die nu in de afbouwfase verkeren. Het betreft vier examengroepen havo-5 leerlingen (zo'n 80) en drie groepen 2e en 3e jaars P.A.-studenten (zo'n 40) die uit de inmiddels gesloopte school aan de Hoge Ham 25 werden verdreven en daarom hier hun laatste studiejaar in Dongen doorbrengen.

Per 1 augustus 1985 zal de oude trouwe Germa leeg staan! Ook in de VUT, alleen niet vrijwillig!!

Luchtfoto uit 1983

Ons leven in de 'houten bouw'

In het jaar 1915, ik was toen novice en 17 jaar oud, mocht ik aanvangen met de studie aan de normaalschool. Mijn medestudent vanaf den beginne was broeder Jozef, doch na een half jaar kwamen er nog een drietal novicen bij, zodat wij van toen af aan een clubje van vijf vormden.

Een afgeplankt gedeelte van de 'houten bouw' bleek onze studieruimte te zijn. Het was eigenlijk niet meer dan een hok waarin een vijftal erg oude en ongerieflijke schoolbanken waren weggezet om het enigszins op een klaslokaal te laten lijken. Na onze morgen-oefeningen in het kapelletje achter de 'houten bouw' en het daaropvolgende ontbijt, betraden wij iedere morgen gevijven dit studiehok. Wij werden verondersteld daar zowat de hele dag zonder enige vorm van begeleiding te studeren. Dit in afwachting en ter voorbereiding van de eigenlijke lessen die voornamelijk in de avonduren gegeven werden. Het is begrijpelijk dat wij, als we konden vermoeden dat de novicenmeester niet in de buurt was, nogal eens zaken ondernamen die met 'studie' eigenlijk maar weinig van doen hadden!

De studie in de voormiddag werd meestal van 10 tot 11 uur afgewisseld met een uur les. Dan verscheen of broeder Eusebius die ons onderwees in rekenen, wiskunde en muziek of broeder Cajetanus die lessen Nederlands verzorgde. De hele namiddag was het weer studeren geblazen, tot er om 5 uur weer een of twee lessen volgden. De docenten, waarvan hieronder een schets volgt, kwamen allen van buiten. De heer Van Lotheringen, die Nederlands en pedagogiek doceerde, was een zelfbewuste man die zijn taak hoog opvatte. Je kon merken dat hij zich op elke les terdege had voorbereid. Hij kende zowat

de gehele 'Hertog' van buiten en kon precies aangeven op welke bladzijde van het boek een bepaald onderwerp behandeld werd. Hij corrigeerde met de grootste nauwkeurigheid onze opstellen en parafrazen en was voor ons het lijfelijke voorbeeld van een geboren leraar.

Onze tweede 'avond-docent' was de heer Van Gennip. Deze man gaf les met het geschiedenisboek van 'Buil en Bergmans' op z'n knie. Hij beviel ons niet zo erg. Wij voelden heel goed dat hij zich voor de te geven leerstof niet of nauwelijks had voorbereid. Dikwijls lag hij tijdens de les in de clinch met zijn eigen leerling broeder Leo, die menigmaal beter in de historie bleek thuis te zijn dan leraar Van Gennip! Afgezien echter van deze tekortkoming was de heer Van Gennip een sympathieke man, vriendelijk en voorkomend.

Examinaantekeningen
1918

Examen Augustus - September 1918

Klasse	Lering			Totaal	Lering	Totaal	Lering	Totaal	Lering	Totaal	Lering	Totaal	Lering	Totaal	Lering	Totaal	Lering	Totaal	
	1	2	3																
Klasse C																			
M. Leo	6	6	5	6	6	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
M. J. van der Meer	6	6	5	6	6	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
M. J. van der Meer	7	7	8	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
Klasse D																			
M. J. van der Meer	6	6	5	6	6	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
M. J. van der Meer	7	7	8	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
M. J. van der Meer	6	6	5	6	6	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5

Opmerkingen: Hoewel kleine kinderen soms in de leerzaamheid zijn, is het ook aan de minder goede getalbaarheid van de studie tijd geeft te gebruiken om den les te volgen. Het is ook niet raadzaam dient meer te nemen en na hun hand te zien in de les te laten voorbereiden.

maer in de studie van het examen meer maken. Mijzelf aan andere leerlingen te wijzen dat de uitbreiding minder uit overbodig blijft en alleen aan te spreken om de studie voort te zetten. Het gebruik maakt het worden van den. Het is ook te zeggen dat de les in meer deeltijk voorbereid te worden.

J. J. van der Meer
J. J. van der Meer

Dan de heer Borsten onze aardrijkskundeleraar. Hij was een druk en bedrijvig mannetje. Hij bleef aan een stuk doorpraten en stelde bijna geen vragen. Dat ging zo: Alkmaar - boter, kaas en eieren; Rotterdam - im- en exporthaven, scheepsbouw en machinefabrieken. Dat ging zo drie kwartier door en dermate vlug dat notities daarvan maken bijna ondoenlijk was.

Het jaar 1917 bracht een grote verandering: de normaalschool werd een dagschool en broeder Cajetanus werd directeur. Het hele lesrooster werd omgegooid: voortaan werden alle lessen 's morgens en in de middag gegeven. Voor ons groepje betekende dit een ingrijpende verandering.

Er kwamen ook plotseling nieuwe leraren opduiken. Later bleek dat directeur Cajetanus erin geslaagd was om die te recrutereren uit de examinatorencub van de Rijksinspectie in Breda. Heel slim! Onder hen was een zekere heer Van Roesel, die ons wiskundelessen kwam geven. Dat gebeurde echter wel met een sneltreinvaartje! Na een paar maanden bracht de heer Van Roesel een collega mee die ons wekenlang schriftelijke examenopgaven dicteerde; schriften vol!

In april 1919 waren de twee van het eerste uur zo ver dat ze hun geluk mochten gaan beproeven door deel te nemen aan het staatsexamen voor onderwijzer in Breda. Mijn collega broeder Jozef had meer geluk dan ik: hij slaagde en ik moest het volgende jaar nog maar eens terugkomen, vond men in Breda. Dat deed ik, tezamen met de drie anderen van onze groep die intussen ook 'examenrijp' geacht werden. Het wonder gebeurde: we slaagden alle vier!!

Geldrop, november 1984
broeder Thomas Eeltink.

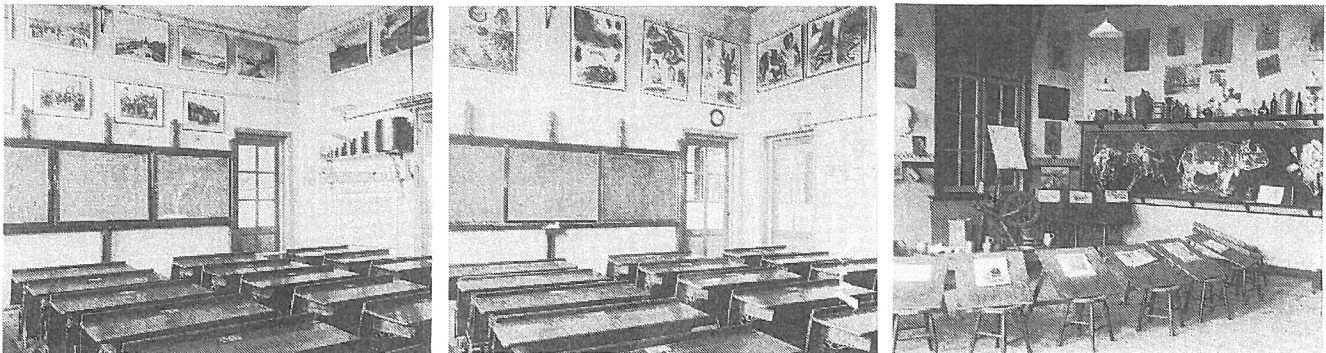
Schoolherinneringen van den dongensen Dree

Dree Lourijsen - de latere broeder Avellinus - is een geboren en getogen Dongenaar. Hij is, op 82-jarige leeftijd, een van de zeer weinigen die nog levendige herinneringen hebben aan de openbare lagere school en aan de eerste broedersschool in Dongen.

Dree werd geboren in augustus 1902 en op 1 april 1909 was hij oud genoeg om naar de 'grote' school te mogen. Dit was dan voor Dree de openbare lagere school die gevestigd was in de Kruideniersstraat (de latere Kardinaal van Rossumstraat) en onder de leiding stond van 'bovenmeester' Otjens. Deze achtenswaardige heer werd vanwege zijn lange grijze baard door de dorpskinderen oneerbiedig - overigens buiten gehoorsafstand van de 'mister' - de 'sloai-board' genoemd.

Dree kwam terecht in de eerste klas die op bekwame wijze geleid werd door juffrouw Snels. Hij leerde er lezen en schrijven en aan het einde van het eerste leerjaar, dat van april tot april liep, ging hij over naar de tweede klas. Hier werd de scepter

*Links klas 3 voor 1920
Midden klas 4 voor 1920
Rechts tekenzaal 1922*

gezwaaid door juffrouw Otjens, de ongetrouwde zuster van de 'sloaiboard'.

Ook juffrouw Otjens kon goed overweg met haar volkje en scheen om de een of andere reden een kleine voorliefde te hebben voor de kleine Dree, die dan ook nogal eens geliefde karweitjes zoals het bord uitvegen of de kachel opstoken voor haar mocht opknappen. Omdat zij enigszins mank liep werd zij door de jeugd - cet âge est sans pitié! - 'juffrouw huppelepup' genoemd.

Op 1 april 1911 werd Dree bevorderd naar de derde klas en kreeg nu een echte 'mister' in de persoon van de heer A. van Boesschoten. Dree heeft hele goede en dankbare herinneringen aan deze man en vindt hem een groot pedagoog uit de school van Jan Ligthart.

In de vierde klas kwam Dree terecht bij 'mister' Ansems. Ook deze onderwijzer had een bijnaam. Vanwege zijn grote geelbruine snor die altijd naar tabak rook werd hij de 'kalkborstel' genoemd. Dree denkt met weinig vreugde terug aan deze man, die zijns inziens veel te streng was.

In de vijfde klas kwam Dree onder de leiding te staan van 'mister' Wildenberg, alias 'het kernijn'. Hoewel deze onderwijzer bij een ongeluk zijn rechter-

*Schoolreisjes:
Links naar Scheveningen in 1926
Rechts naar de Ardennen in 1930*

hand verloren had, was hij het juist die opviel door een prachtig handschrift, gewrocht met zijn linkerhand, en hij zag er streng op toe dat ook zijn leerlingen goed verzorgd schriftelijk werk inleverden.

Aan het einde van het vijfde leerjaar, mei 1913, werd Dree door zijn ouders overgeplaatst naar de broedersschool die gelegen was aan 'de Boan', de latere Gerardus Majellastraat.

We laten nu Dree (broeder Avellinus) zelf aan het woord:

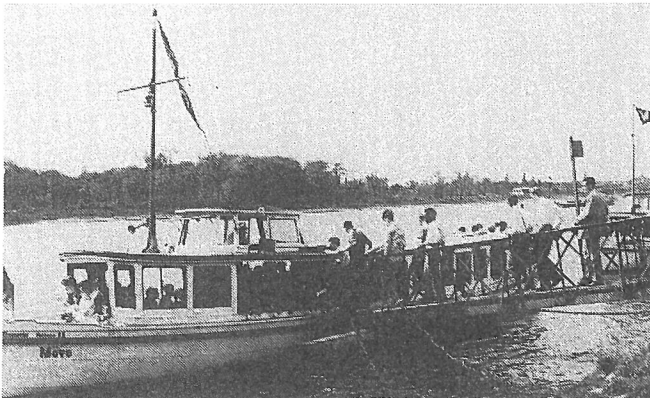
Omdat de broedersschool nog niet gesubsidieerd werd door het rijk moesten de leerlingen schoolgeld - 60 cent per maand - betalen.

Om de een of andere reden - waren we dom of achter met de leerstof? - werden mijn broer en ik niet in de vijfde maar in de vierde klas geplaatst, waar we les kregen van broeder Anatolius. In dat eerste jaar bij de broeders heb ik het meeste genoten van een schoolreisje naar Rotterdam.

Onder leiding van twee broeders en een meester vertrok de hele school met de tram van Dongen naar Geertruidenberg. Vandaar ging het met de 'Thor', een pleziervaarttuig, naar Rotterdam. We hadden allemaal een pakje boterhammen bij ons en de broeders verstrekten onderweg limonade. Een hele belevenis

*Links naar Monschau in
1954*

*Rechts naar Schiphol in
1950*

die kennismaking met zo'n grote stad! Het Witte Huis, station Beursplein, de dierentuin en een rondvaart door de haven zijn allemaal onvergetelijke onderdelen van die prachtige schoolreis. De 'broeitieten' - de jongens van de broeders - kwamen die avond moe maar volop tevreden terug in Dongen.

In september 1913 waren we voldoende bijgeschoold om onze herintrede te doen in de vijfde klas, die onder de strakke leiding stond van broeder Herman. Bij de zangles had deze broeder een uitgesproken voorkeur voor het lied 'De reis van Juriaan'. Tijdens dit lied van 24 coupletten kon hij namelijk een groot deel van de rekenschriften nakijken! Ook voor dat jaar was er weer een schoolreis gepland: naar Den Haag deze keer. Helaas is deze reis nooit doorgegaan omdat in juni van dat jaar Wereldoorlog I uitbrak. Het voor de reis gespaarde geld (f 1.50) kregen we eerlijk terug. In september 1914 ging ik over naar de zesde klas en maakte daar kennis met broeder Cajetanus. Deze broeder was zelf toen nog bezig aan een studie Nederlands M.O. en dat was duidelijk te merken aan de lessen in de Nederlandse taal die wij van hem kregen. Daarin klonken de wijsheden die hij wekelijks bij de Leergangen in Tilburg opdeed duidelijk door!

Toen het laatste leerjaar van de lagere school ten einde liep had ik besloten om aspirant-broeder te worden. Na de zomervakantie werd ik derhalve intern in het Gerardus-Majellahuis. Omdat het blijkbaar de bedoeling was om te proberen een onderwijzer van mij te maken, werd ik in de eerste voorbereidende klas van de normaalschool geplaatst. Hiermee begon een geheel nieuwe periode in mijn leven.

Dongen, november 1984
Dree Lourijsen.

Mijn leven op de 'Majella'

1938 - 1940

De 'Gerardus Majella' heeft in vele levens een rol gespeeld en er zijn stempel op achtergelaten. Voor degenen, die de 'Majella' alleen als school hebben ontmoet, gedurende enkele uren per dag in een periode van slechts enkele jaren, zal de indruk van hun verblijf aldaar slechts vluchtig zijn geweest. Voor anderen daarentegen staat het contact met dit gebouw in hun ziel gebeiteld. Ik veronderstel, dat het laatste het geval is voor hen, die de 'Majella' als juvenist hebben leren kennen. Voor niet-ingewijden zij vermeld, dat de 'Majella' gedurende vele jaren de bakermat is geweest voor de zogenaamde 'juvenisten': dit zijn jongelingen, die zich reeds op jeugdige leeftijd geroepen voelden tot het kloosterleven in casu het kloosterleven in de congregatie van de Broeders van O.L. Vrouw van Lourdes, en zich in een doelgerichte opvoeding van samenleving, studie en gebed daarop voorbereidden. Zij waren immers met hun hele leven intensief verweven met dit huis, waarin zij woonden, sliepen, hun ontspanning genoten en er vele uren in de kapel doorbrachten.

*Br. Pamphilius, econoom
keurt de soep*

De eerste indruk was overweldigend. Bij het kennismakingsbezoek werd je er in gezelschap van je ouders rondgeleid door de gangen en de zalen, waarin niets herinnerde aan de huiskamer en de slaapkamer thuis. Het maakte je een beetje bang, maar tegelijkertijd ook erg nieuwsgierig naar het onbekende dat je hier wachtte.

Dan kwam de dag dat je er als juvenist je intrede deed. Je zoude een paar geweldige koffers mee, volgepakt met alles wat op 't uitzetlijstje voorkwam dat je enige tijd daarvoor was toegestuurd. Alles netjes gemerkt met 'n letter A en 'n nummer. 31

Die 'A' was psychologisch goed gezien: je was nu wel juvenist, maar je moest vooraan beginnen: Aspirant, de eerste letter van het alfabet. Het zou nog een hele tijd duren vóór je met een 'B' - de 'B' van Broeder - verder zou gaan.

Er bevonden zich in die koffers enkele dingen, die je - in het oog van je broers en zusters - meteen al tot een bepaalde hoogte verhieven. Zo hoorde bij de uitmonstering 'n paar 'studiemouwen', die je werd geacht te dragen tijdens de lessen en in de studie-uren. Het waren cilindervormige kokertjes van zwart voeringstof vervaardigd, van vóór en van achter van een zoompje met elastiek voorzien. Verder moest je, behalve over het gewone schrijfgerei, ook de beschikking hebben over een passerdoos. Het is mij nooit duidelijk geworden, waarom een of andere illustere geest op het idee van deze doos is gekomen. Zij werd door de jaren heen nooit gebruikt, maar het dwong evenzogoed 'n diep respect af zo'n ding tot je bezittingen te mogen rekenen.

Na 'n paar weken van soms wat heimwee, 's avonds in je celletje van twee bij twee, marcheerde je al gauw mee met het veelal routinematige leventje zoals zich dat op de 'Majella' afspeelde.

Je leerde er opmerkelijke dingen, die duidelijk bedoeld waren om de wereldse elementen uit je leven te bannen en die tegelijk poogden meer spirituele zaken in je existentie te doen integreren. Eén ervan was het verplicht zwijgen op bepaalde plaatsen en in bepaalde situaties. Zo mocht er op de slaapzalen en in de wasruimte nooit worden gesproken. Ook bij het ontbijt nuttigde je, na het gebed, de boterhammen in diepe stilte, terwijl één van je mede-juvenisten de kathedier midden in de eetzaal beklom en er voorlas uit een zogenaamd 'geestelijk' boek. De onderliggende gedachte was blijkbaar, dat lichaam en geest in gelijke mate van voedsel moesten worden voorzien.

Het douchen vond eenmaal per week plaats op Overdonk, want de 'Majella' beschikte toen niet over een dergelijke geavanceerde ruimte. In groepjes van twaalf begaf je je derwaarts, waar één van de

*Helpen van de kok met
aardappelpitten*

broeder-surveillanten had post gevat bij de centrale mengkraan. Je kreeg er een kort katoenen voorschootje uitgereikt dat je na het uitkleden diende voor te binden, want het aanschouwen van de eigen genitaliën werd aangemerkt als een grensgeval van zonde.

Overeenkomstig het principe 'ora et labora' was de tijdsruimte tussen het ontbijt en de aanvang van de lessen op school opgevuld met 'postjes'. Dit waren meest huishoudelijke karweitjes die men, alleen of in groepjes, diende op te knappen. Ik heb 'n hele periode lang in het 'pithokje' geparticipeerd in het huishoudelijk gebeuren, eerst als gewoon aardappelpitter en later - men kon op sommige werkterreinen promotie maken - als pitbaas. In de laatste functie moest ik de aardappelschrapmachine bedienen, toezicht houden op het correct pitten door m'n onderdanen - want anders kwam er een geduchte reprimande uit de keuken - en het gebed bewaken, want op sommige dagen moest een rozenhoedje het geestdodende pitten tot hogere sferen tillen.

Na deze uitverkoren post kreeg ik, waarschijnlijk als tegenwicht om mijn nederigheid weer in balans te brengen, 'n eenmansbaantje als onderhouder van de Lourdesgrot in de tuin. Dat betekende dagelijks schoffelen en harken tussen en om de houten knielbankjes. In de herfst groeide het uit tot een kwalijk karwei, want iedere morgen opnieuw waren er kruiwagensvol bladeren bijeen te harken, die de talrijke loofbomen ten gerieve van mijn werkklust rijkelijk hadden rondgestrooid.

*Niet alleen de school
groeide
De tuin in 1959 en 1985*

Eens in de paar maanden - en dat was m'n eigen initiatief - gaf ik Maria en Bernadette een sopje. Broeder-directeur heeft me zelfs eens bij zich geroepen om in enkele zalvende bewoordingen dit initiatief te prijzen.

Sommige personen zijn onlosmakelijk met de totaal-indruk van de 'Majella' verbonden. Dit was in sterke mate het geval met de zoëven genoemde broeder-directeur.

Broeder-overste Heribertus, directeur van de juvenisten, directeur van de kweekschool, was alleszins een opmerkelijke figuur. Men zou hem - misschien wat oneerbiedig - een kruising kunnen noemen van God-de-Vader en Sinterklaas met in de marge trekjes van je eigen oma. Of hij een groot pedagoog is geweest valt te betwijfelen, doch zeker was hij een briljant acteur. Zoals hij 's morgens in de kapel zich met gebogen hoofd en slepende tred naar voren begaf om de juvenisten toe te spreken, was subliem in presentatie

en timing. Hij leunde er zwaar met zijn armen op de voorste bank en deed de eerste minuten niets anders dan bepaalde juvenisten vriendelijk toeknikken en andere een knipoogje geven. Hij wisselde dit vriendelijk gebarenspeel af met een secondenlang met gekwelde blik naar beneden staren of de ogen verheerlijkt ten hemel op te slaan, hierbij suggererend dat hij respectievelijk in rechtstreeks contact stond met de duivelse onderwereld die ons belaagde en de hemelse zaligheden waarvan hij het voorrecht genoot deze te mogen aanschouwen. Na dit staaltje van eenmanstheater was zijn gehoor geobseedeerd en wachtte in ademloze spanning tot het moment dat hij de stilte zou verbreken om onze zielen af te stoffen of somtijds grondig om te ploegen. Hij speelde gemoedelijkheid en moederlijke genegenheid, doch met een afstandelijkheid die hem onbereikbaar maakte voor zijn toehoorders. Ik heb dat althans zo ervaren.

Mijlpalen in de herinnering rond de 'Majella' zijn de Gerardusfeesten rond 15 oktober. Zowel binnen als buiten het gebouw was alles omgetoverd tot één grote, bonte, Vlaamse kermis. De teugels werden gevierd; de normale dagorde werd voor één keer verlaten. Bijna alles kon en mocht op die dag. Alle gebedsdiensten van de hele dag werden gecompriimeerd samengevat in een kort avondgebed laat op de dag, als niemand nog op z'n benen kon staan van vermoeidheid en misselijkheid. Want de hele dag had je mogen snoepen en roken naar hartelust. Het geheel werd rijkelijk overgoten met een rode priklimonade van onbestemde makelij, waarvan je drie dagen later nog liep op te boeren.

Wat zal je verdere lot zijn, ouwe, trouwe 'Majella'? Architectonisch was je bepaald geen wonder van schoonheid, maar je had karakter en 'n hart. We zullen je missen, maar deze en vele andere herinneringen blijven ongewist.

Dommelen, november 1984
Ad van Wanroij

De jaren vijftig

Het gebouw Gerardus Majella is een van de vroegste beelden uit mijn kinderjaren. Het stond op een prentbriefkaart die samen met andere bij ons thuis in Dongen in een oude schoenendoos werd bewaard. Als het regende mochten wij kaarten kijken. Toen mijn moeder mij voor het eerst naar kapper Rooymans bracht, herkende ik het gebouw er tegenover meteen.

De voorgevel van 'Gerardus Majella', zoals op die prentbriefkaart stond afgebeeld, is jarenlang onveranderd gebleven. Maar daarachter zette de tijd zichtbaar zijn stappen. In wat later de aula werd, kreeg ik als muloleerling gymnastiek. Tijdens mijn kweekschooltijd tuinierden wij waar eind vijftiger jaren het handenarbeidlokaal gebouwd werd. Toen ik in 1963 als leraar op Gerardus Majella kwam, was het lokaal waar ik enkele jaren daarvoor nog pedagogiek kreeg, verbouwd tot garderobe. Aan de voorkant zag je daar niets van. Onverstoorbaar bleef de Gerardus aan de gevel het straatje van Heintje Koreman inkijken.

Van drieënvijftig tot achtenvijftig zat ik als leerling op de kweekschool van de broeders van O.L. Vrouw van Lourdes in Dongen. De kweekschool bestond toen uit drie leerkringen. De eerste was voor de leerlingen die geen hbs-opleiding hadden maar mulo. De opleiding voor de onvolledige onderwijzersbevoegdheid volgde je in de tweede, ook tweejarige leerkring en het laatste leerjaar bestond uit de hoofdakte-opleiding en was aanvankelijk niet verplicht. De populatie was gering van omvang. Elk jaar startte er één groep, die middels een toelatingsexamen werd geselecteerd. Ongeveer de helft van de leerlingen was intern. In elke

Oriëntatierit in 1954

groep zaten enkele jonge broeders, die thuis waren op het noviciaat tegenover de boerderij van Overdonk. Een kweekschoolklas was een sterk gemêleerd gezelschap.

Op de kweekschool was vorming minstens zo belangrijk als vakkennis. Wat mij uit mijn schooltijd op Gerardus Majella vooral is bijgebleven zijn de buitenschoolse zaken: toneel, muziek, lezingen, culturele toernooien samen met de meisjeskweekschool, oriëntatietochten, sportwedstrijden, schoolreizen, de schoolkrant. Alles kon altijd. Elk initiatief werd gestimuleerd.

In die vijftiger jaren was broeder Bonifatio directeur. Met opgetrokken wenkbrauwen schoot hij de gangen door, speurend naar studenten die te laat kwamen. Samen met de oude Jan, de conciërge die een natte dweil in je nek smeedt als je met vuile voeten in zijn gangen durfde te komen, verzorgde hij het technisch onderhoud van de gebouwen. Hij was altijd gewapend met een grote schroevendraaier. Het beeld van Bonifatio, gebogen over een losse deurklink, is in mijn herinnering het best bewaard gebleven.

*Examenklas kweek-
school 1951*

Het afleveren van degelijke onderwijzers was het ideaal van Bonifatio. Het jaar dat hij Frans gaf aan onze groep benutte hij dan ook om ons een pedagogische grondhouding bij te brengen. En daar kwam geen woord Frans aan te pas.

Het onderwijsprogramma moet in die tijd toch tamelijk vrij geweest zijn. Zo herinner ik mij van de Duitse lessen van Mijnheer Van den Bosch dat wij veel Duitse liederen zongen en gedichten voordroegen. Deze man gaf ook natuurkunde. Tussen de proeven door maakte hij schampere opmerkingen over de Dongense gemeentepolitiek en over de teleurstellende prestaties van de plaatselijke voetbalclubs.

Engels kregen we van broeder Innocentius, die als 'den broeder' in Dongen een begrip was vanwege zijn activiteiten in het jeugdwerk en vanwege de programmaboekjes die hij maakte voor bruiloften en partijen. 'Biggles in the Baltic' kregen we niet uit in twee jaar. Veel tijd ging zitten in zijn verhalen over Engeland, waar hij verschillende keren was rondgereisd, onder andere omdat je als je daar de weg vroeg steeds verwezen werd naar 'just 'round the corner'.

*Br. Clarentius, links en
Br. Montanus zetten hun*

Volgens zijn methode 'Van zessen klaar' leerden wij bij broeder Innocentius ook tekenen. Alleen met de grootste verachting sprak hij over de vrije expressie als de grondslag voor het tekenonderwijs op de kweekschool.

Broeder Aquino gaf Nederlands en muziek. Zijn grote trots was een verrijdbare professionele muziekinstallatie, de 'Tank van Aquino'. In de toenmalige gymnastiekzaal leerde hij ons dirigeren volgens de Ward-methode: vooruit-nu-begin-maar/hup-een-twee/ hup-een-twee.

Broeder Clarentius, die geschiedenis gaf, begon elke les met een tekening. Op het linkerbord verschenen de contouren van West-Europa met daarin de grenzen van de drie gebieden waarin na de dood van Karel de Grote diens rijk uiteen viel.

Van het belang van de PBO, de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie als instrument ter verwezenlijking van maatschappelijke hervormingen, probeerde broeder Alquinus ons te overtuigen in zijn aardrijkskundelessen. Hij was een belangrijke figuur in de Noordbrabantse boerenbond. Over zijn activiteiten daar vertelde hij met meer verve dan over landen en volken.

Een echt buitenbeentje was broeder Montanus. Hij gaf wiskunde en biologie en gold voor ons als een van de grootste geleerden van zijn tijd. Hij zou een bijzonder belangrijke theorie ontwikkeld hebben over het ontstaan van de Drunense duinen. Tijdens zijn lessen polemiseerde hij voornamelijk met zichzelf. Hij schreef de meest ingewikkelde wiskundige stellingen op het bord, vulde die aan en verbeterde ze, onderwijl in zichzelf frasen mompelend als: 'Nee, nee, ventje, dat had je maar gedacht! Eens kijken wat we krijgen als we jou substitueren, mannetje!'

Broeder Montanus was een ongebonden geest, die in zijn vrije tijd sexe-experimenten uitvoerde met kippen. Hij spoot ze in met oestrogene stoffen, zodat ze zich na verloop van tijd als haantjes gingen gedragen en met hun gekraai broeder Montanus' genialiteit onophoudelijk verkondigden. 39

Br. Gamaliël

De beste herinneringen heb ik aan zijn lessen veldbiologie op de Dongense kanaaldijk. Met broeder Gamaliël deed de dynamiek van de tijd zijn intrede op de kweekschool. De rode kleur van zijn scooter verklaarde hij ons in zijn lessen over Freud, Adler en Jung. Hij wekte de indruk alles te weten wat er ooit was geschreven en over alles wat aan een oordeel onderworpen was, de enig juiste mening te hebben. Van hem waren we in het begin dan ook erg onder de indruk. Zijn tegenpool was mijnheer Kusters, die ook pedagogiek gaf. Zorgelijk discussieerden wij met hem over de gevaren van co-educatie en co-instructie. Mijnheer Kusters had vijf dochters. Ook dáárom waren de buitenschoolse contacten, waarvoor hij zijn huis in Breda gastvrij openstelde, buitengewoon plezierig. Broeder Willehad gaf handenarbeid. Wij leerden van hem ritsen en schaven, boren en gutsen. Voor de theorie van dit vak hadden wij een boekje van ene Groen, waarbij broeder Willehad vierhonderd vragen had gemaakt die je voor je examen moest kennen. 's Zondags ging deze broeder met de internen naar de wedstrijden van Willem II, in die jaren voetbalkampioen van Nederland. Hij afficheete zich daar als frater van het jongensweeshuis met zijn gevolg, en mocht dan met de hele club gratis het stadion in.

De leerlingenbibliotheek, die was ondergebracht in enkele kasten achter in een leslokaal, werd verzorgd door broeder Berthuwinus. Ons zedelijk peil bewaakte hij nauwlettend. Ciske de Rat mocht iedereen lezen, maar voor Cis de Man achtte hij maar een enkeling rijp. In tegenstelling tot die morele bekommernis stond het onbekommerde cynisme dat hij losliet op iedereen die iets zei of schreef wat hem onjuist leek. Hij was leraar Nederlands. Beroemd en berucht waren de lessen waarin hij de opstellen besprak. Rector Van Osta liet ons lessenlang passages aanstrepen uit Hell: De leerling van Christus. Wie

boven een proefwerk enkele christelijke aanroepingen schreef, kon rekenen op een extra punt. Zijn opvolger was rector Mol, die in mijn herinnering elke les begon met een tekening van het heilige land: het meer van Tiberias bovenaan en onderaan de Dode Zee, verbonden door de Jordaan. Conrector Van Waes besprak in zijn katecheselessen de pauselijke brieven. Hij lachte veel en dat klonk dan ongeveer als een heel lang aangehouden 'tsje-tsjje-tsjje-tsjje', wat weer tot gevolg had dat wij in zijn lessen ook veel plezier hadden. Toen zo rond 1955 mijnheer Fassaert als gymnastiekleraar mijnheer Van der Poel opvolgde, veranderde het karakter van de lessen. Tijdens 't bewind van de heer Van der Poel kregen we zaalgymnastiek: turnen, spelletjes. Wie jarig was mocht kiezen. Elke les was het dus feest. Bij mijnheer Fassaert gingen de deuren open en kregen we meer veldsporten. Hij was een van de eerste leraren op de kweekschool die vakdidaktiek gaf. In groot-formaat schriften moesten we allerlei halsspelen beschrijven en bij proefwerken kreeg je vragen als: 'Hoeveel honken zijn er bij kastie?'

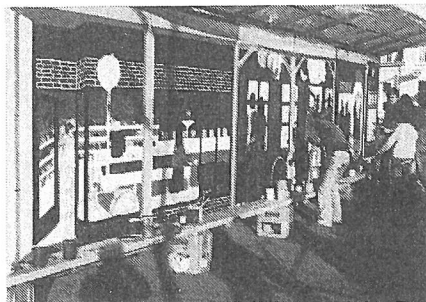
Met de havotop verdwijnt het onderwijs uit het gebouw Gerardus Majella. Daarmee wordt de continuïteit verbroken in de groeiende erfenis in steen van achtereenvolgens de normaalschool, de kweekschool, de OVO, de pedagogische academie en de havotop.

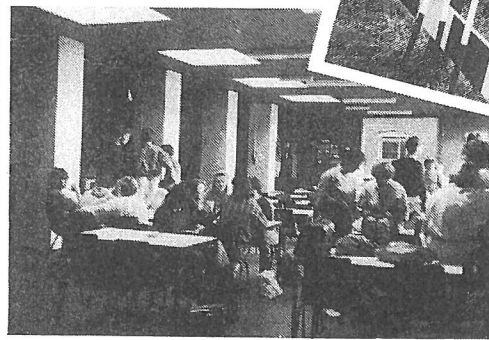
Maar wat zich in dat gebouw ontwikkelde in de geest en gemoed groeit verder. Wat in Dongen werd opgekweekt gedijt elders. En zo hoort het.

Jan van Alphen.

Aktiviteiten op de
Havo-top van de laat-
ste jaren

- Carnavals-feest met op
voorgond A.van Vliet
en A.Bogaers
- Beschildering van een
grote schutting in
Tilburg door de exa-
mengroepen tekenen
- Tentoonstellingen op
een culturele dag
- Middagpauze tijdens
een introductiedag
- Germadag met een
schaaksimultaan,
rechts achter
Br.Jucundinus

- Vossenjacht in Dongen
links H.Hoogveld
midden J-M.v.d.Dries
rechts J.Karremans
- Toneelstukje: "Moet
ik mij nu ook gaan
wassen?"
- Middagpauze in de aula
- Rock and Roll-feest op
Germadag

Een stukje kweekschool gezien door de bril van een 61 - 66 er

Groot was de overgang van het vertrouwde 'thuis' naar de nieuwe behuizing. Van een ongedwongen situatie naar een huisvesting met een duidelijke hiërarchieke structuur. Iedere fase daarin had zijn eigen voor- en nadelen. Je eerste verblijf was een chambrette; een lage planken omsluiting zonder deur, met een gordijn als voorhang, slechts plaats biedend aan een bed, een kast en een stoel. De chambrettes waren gesitueerd in de nok van het gebouw en stonden onder toezicht van het wakend oog van broeder-directeur.

Door het ontbreken van een plafond kon je allerlei slaapgeluiden en slaapgewoontes 's avonds op je af horen komen. Notoire motorzagen ontbraken niet binnen dit geroezemoes. Eenmaal gewend aan deze nachtelijke symphonie kreeg je de voordelen van deze slaapverblijven in de gaten. Snoep en andere goed bedoelde zaken vlogen regelmatig door het luchtruim boven de chambrettes om even later te landen, waarbij de aard van de reactie duidelijk maakte of de juiste bestemming was bereikt. De directeur scheen een neus voor dit soort gebeurtenissen te hebben ontwikkeld. Het was de gewoonte dat hij die het dichtst bij de uitgang sliep de anderen bij naderend gevaar moest waarschuwen. Als dit alarmeringssysteem faalde, wat regelmatig gebeurde, volgde een door broeder-directeur gehouden donderpreek.

Na een jaar met goede studieresultaten kwam als beloning een eigen kamer op een lagere verdieping in zicht! Als je bofte, kon je staande op je stoel door de ramen buiten op straat kijken, wat een geheel nieuwe dimensie aan je leven kon toevoegen. Het contact met de buitenwereld was gelegd. Met klasgenoten en oudere leerlingen werden de passerende

dames besproken, werden kennismakingen doorgelicht, kontaktplaatsen en kontaktroutes uitgewisseld. Resultaat....., een foto op je bureau en zelf drie maanden huisarrest.

Na opnieuw goede studieresultaten volgde een eigen kamer in de nieuwbouw met als privilege dat je daar zelf mocht studeren. Dit was pas wat je noemt 'privacy'!

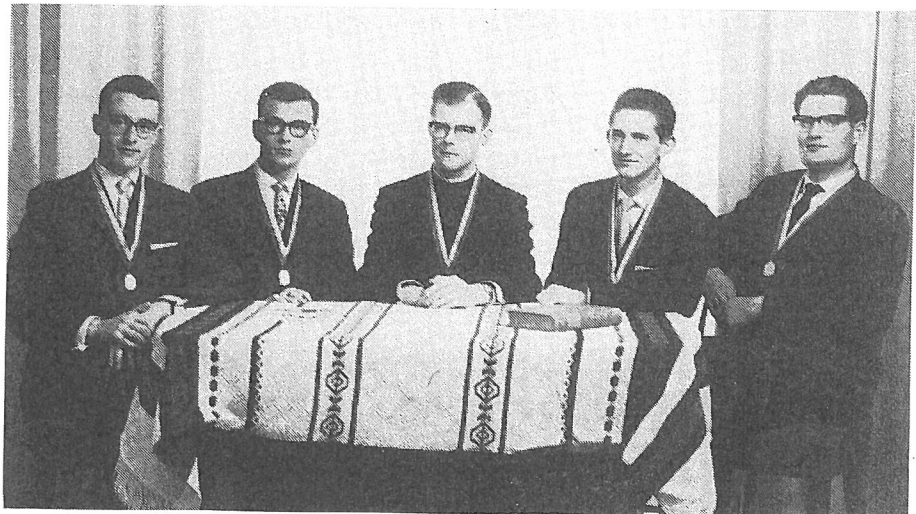
Op deze kamers werden ook de bijeenkomsten gehouden welke vulling aan een Cecilia- of Sinterklaasavond moesten geven. Daar werd ook het idee geboren broederkok, alias de Koko, te verheffen tot Sinterklaas. Als broederkok moest je rad van tong en dik van huid zijn om alle be- en opmerkingen van de heren voor het 'luik' te kunnen pareren. De slagvaardigheid, de neus en zijn 'vrijgevigheid' gaven ons het vertrouwen hem de positie van goed heilig man toe te kennen.

Deze toekenning op zich was al een stunt. Nu moest zijn entree nog in scene worden gezet. In een grote kist gelegen, bezorgd door Van Gent & Loos, zou broederkok-Sinterklaas zijn opwachting maken. Met veel moeite werd een manshoge kist gevonden, broederkok erin gelegd en de kist dichtgespijkerd. Aangezien de kist niet was te tillen, werd deze via het rol en overslag principe naar de aula vervoerd. Wat de goed heilig man in de kist hierbij uitkraamde zullen wij hier niet verhalen. Na de opening van de kist kon een verformfaaide Sint onze opgetogen en onschuldig staande gezichten in ontvangst nemen. Op slag vergat hij, door verkeerde interpretatie, al het doorstane leed en kweet zich humoristisch van zijn goedheilige taak. Een paar van de vele herinneringen in een klein bestek.

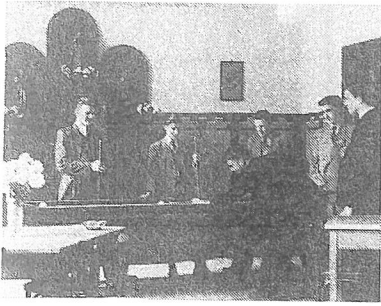
Ton van Os.

Van studie en feesten

In mijn tijd - 1960 tot 1965 - was de kweekschool een instelling waar het er gezellig en gemoedelijk aan toeging. Er waren niet meer dan tien klassen en in totaal zo'n 225 leerlingen. Die leerlingen behoorden overigens wel tot een drietal nogal van elkaar gescheiden categorieën: de internen, die in mijn tijd buiten de vakanties vrijwel niet naar huis gingen, de externen, uit Dongen en naaste omgeving afkomstig, en de broeders. De eerste en de laatste groep zaten doorgaans in één klas bij elkaar, de middelste groep vormde de bevolking van de parallelklas. Bij noodzakelijke roosterwijzigingen zal dit systeem wel zijn voordelen hebben gehad, maar het versterkte niet de eenheid onder de studenten. En dit brengt me tot datgene wat ik me als hoofdonderwerp van deze bijdrage had voorgesteld: het ontstaan van het verenigingsleven op de school.

46 Studentencorps "Germanus"

Ontspanning op het internaat

Tegen het einde van het schooljaar 1960-1961 staken enige leerlingen de koppen bijeen om te proberen een leerlingenvereniging op te richten, die allerlei activiteiten van de grond moest gaan tillen. Het idee sloeg aan bij de schoolbevolking en had ook de volle interesse van de directeur, broeder Bonifacio. Eén van de initiatiefnemers was wat op de hoogte van het verenigingsbestel aan universiteiten en hogescholen en meende dat de vorm daarvan een kweekschool niet zou misstaan. Zo kwam het Studentencorps 'Germanus' tot stand. Er werden na een enthousiast gevoerde verkiezingscampagne vijf bestuursleden gekozen: twee internen, twee externen en één broeder. Op 16 oktober 1961, feest van de H. Gerardus Majella, dé jaarlijkse feestdag, werd dit bestuur 'geïnaugureerd', zoals dit steevast werd betiteld. De directeur hing de uitverkorenen de blauw-oranje linten met penning om en legde terloops de betekenis van 'inauguratie' uit: 'Komt van augur, een soort Romeins priester, - de Zeeuwen moeten dat woord maar niet uitspreken.'

Het 'corps' was af en toe onderhevig aan een flink brok kritiek; dat werd ook wel veroorzaakt door de ietwat pretentieuze wijze van de presentatie. Niettemin waardeerden velen dat er heel wat aan buitenschoolse activiteit tot stand kwam, al hadden de internen en broeders om begrijpelijke redenen hier meer behoefte aan dan de externen, met name zij die buiten Dongen woonden. De club werd in niet geringe mate gesteund door de directeur, die zo'n groot vertrouwen in de zaak had dat er te allen tijde een beroep op financiële steun van zijn kant gedaan kon worden, en meer dan dat nog: hij vond dat het corps in samenwerking met enkele leraren de viering van jubilea ook maar moest organiseren.

Zo zijn er grootse feesten gevierd. Allereerst in november 1962 het zilveren schooljubilé van de adjunct-directeur broeder Aquino, met als hoogtepunt een opvoering van 'Joseph in Dothan'.

Confrater broeder Berthuwinus - helaas veel te

vroeg gestorven - was een veeleisend maar bekwaam regisseur, Will van Broekhoven een aandoenlijke Joseph (in de put met wasteil vanwege de echo!), Jos Kimenai een pracht-Ruben. Drie avonden achtereen bleef het muisstil in de zaal na zijn beroemde slotclaus:

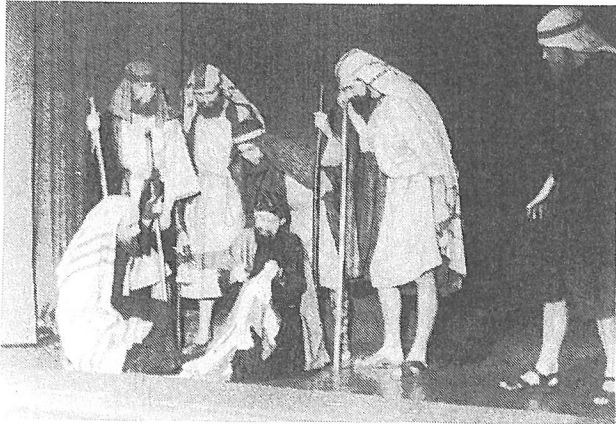
'Och, d' ouders telen 't kind en maken 't groot met smart:

Het klene treedt op 't kleed; de grote treên op 't hart.'

Aan het eind van dat schooljaar vierden we andermaal een zilveren feest, tevens afscheid: broeder Innocentius, de legendarische leraar tekenen, schrijven en Engels, verliet de school. Hij was een uiterst dankbaar middelpunt. En weer toneel, ditmaal wel van een heel ander genre: opgevoerd werd 'Bloed en Liefde' van Godfried Bomans. Nog zien we de bode, een geboren Amsterdammer, telkens weer het toneel betreden met de onheilsboodschap: 'Heer, de vijand naakt!' Iedere keer werd duidelijker dat 's bodes wieg dicht aan de boorden van Amstel en IJ gestaan had.

En nauwelijks was de vakantie voorbij of alweer was daar een vierenswaardig feit: het zilveren professiefeest van broeder Gamaliël, waarbij de toneelclub 'Wij zijn Gods Utopia' van Stefan

*Links opvoering
"Joseph in Dothan"
Rechts opvoering
"Bloed en liefde"*

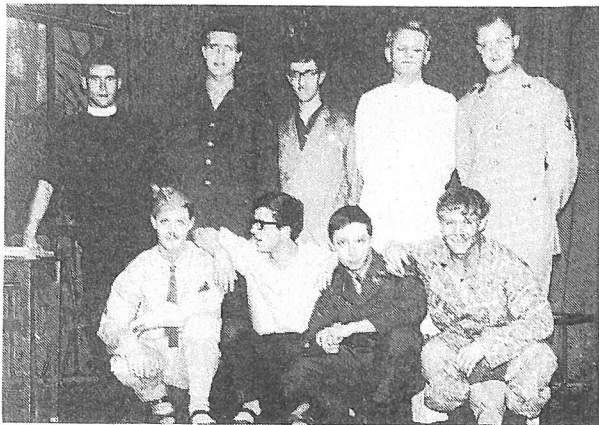

Zweig op de planken zette. Intussen was door de school een leraar voordrachtskunst geëngageerd: Ad Bierbooms. Hij regisseerde dit stuk en nog vele daarna.

Maar ook de sport werd niet vergeten. Onder auspiciën van de Dongense kweekschool werd op 6 april 1963 een sportdag voor Brabantse kweekscholen georganiseerd. Behalve onze eigen school namen daaraan deel: Franciscus (Breda), Stanislaus (Tilburg) en uit Eindhoven de St. Jozef - en de Nutskweekschool. Een geweldige organisatie en een geslaagd sportfestijn, onderbroken door een ontvangst in 'Mysis Sacrum', waarbij de harmonie 'Aurora' optrad, en besloten met een soiréedansante in hetzelfde, sinds lang verdwenen hotelrestaurant.

Het hoogtepunt van het jaar was steeds het Germafeest. In de voormiddag was er een bijeenkomst die aan cultuur gewijd was, namiddags werd er gevoetbald: de finale van een weken tevoren begonnen competitie. Het culturele gedeelte bleek niet elk jaar hetzelfde peil te bereiken, maar over het geheel genomen mocht het gezien en gehoord worden. Zo herinner ik me de vertolking van een

*Links opvoering
"School der dapperen"
Rechts opvoering
"Klucht en drama"*

duet uit het oratorium 'Paulus' van F. Mendelssohn door Lambert van den Burgt en Arnold Hullegie. Vermeld werd de steun van de directeur, maar ik zou in waardering tekortschieten als niet gezegd werd hoe positief ook de leraren, op een enkele uitzondering na, stonden tegenover dit van activiteiten bruisend schoolleven. Zij lieten het niet bij waarderende woorden; graag gaf ieder op zijn tijd de dikwijls gevraagde en ook vaak zeer nodige medewerking. Waarschijnlijk begrepen zij dat leerlingen hierdoor onbewust een stuk vorming ontvingen, dat moeilijk in de lessen paste: inventiviteit, organisatievermogen, inzet voor de gemeenschap, eigenschappen die een onderwijzer later in en buiten de school een gewaardeerde kracht zouden doen zijn. Dit alles maakte onze school tot een milieu waar het goed was te zijn. Voor mij ligt een programmaboekje van de Germa-dag 1973, op welke dag het koperen jubilé van het studentencorps werd gevierd. Het was me een grote voldoening dat vier van de zes bestuursleden van dat jaar oud-leerlingen waren van de school waaraan ik stond, jongens die met geestdrift werkten aan de zelfgekozen taak van de school een gemeenschap te maken.

Al schrijvend ben ik steeds enthousiaster geworden over mijn kweekschooltijd. Er is een basis gelegd, waarop ik verder kon bouwen. Het vák heb ik grotendeels zelf moeten leren, maar de liefde ervoor heb ik in die vijf jaar opgedaan. Zou het geen goede school geweest zijn die dàt haar leerlingen meegaf?

Br. Antoine Ruttenberg.

Op blz. 51: een fragment van de titelpagina van het schoolblad "Selavie"

Wat is het leven fijn zolang er franse kaasjes zijn

Onder dit motto hebben wij, het Selavie-team, een poging gedaan het 'goede leven' in ere te herstellen. Plichtsgetrouw hebben we ons met hart en ziel aan deze taak gewijd. Redactievergaderingen gaven niet zelden het beeld van een bescheiden doch aangenaam bachanaal; rijkelijk bedeed met rode en witte wijnen, afgemaakt met een geurende brie of camembert. Hoe inspirerend en wat een resultaten. Wie herinnert zich niet de zegetocht van huisbezoeken aan zo'n beetje het gehele lerarenkorps. Als kleurloos bekend staande leraren bleken ware levensgenieters. Een Ton Emonds, die zich een groot deel van de dag swingend pleegt voort te bewegen. Een Marion, die naast secretaresse een vurig aanbiddster is van Julio Iglesias. Een Evert Mulder, die zich een luidruchtig voetbalsupporter toonde. Een Hein Zomerdijk, die ons vergastte op een cursus doe-het-zelven, het is nog steeds niet duidelijk of hij zijn piano ook zelf heeft gebouwd. En tenslotte een Jan Braun, die het Selavie-team heeft meegesleept in Bourgondische wijnfeesten.

Maar ook op het culinaire vlak was de redactie actief. Met het Selavie-team zag bakker Van der Vorst twintig procent van zijn omzet verdwijnen. En het spraakmakende rendez-vous bij de plaatselijke chinees, waar Jan-Roelof de Pijper, Johan van den Bergh en Jan Karremans een boekje open deden over hun studententijd in het algemeen, en waanzinnig wijde broeken en kanten rose blousjes in het bijzonder, ligt nog bij iedereen vers in het geheugen. Zo zouden we nog wel even kunnen doorgaan. Wij van de redactie zijn het er over eens, dat we een een-

Het team in het
schooljaar 1983/84

onder v.l.n.r.
A.v.Wanroy, dir.
M.Hoeppertz, secr.
F.v.Dongen, aandr.
J.R. de Pijper, eng.
J.-M.v.d.Dries, tek.
T.Emonds, gesch./ma.
M.Vermeulen, wisk.

-daarboven-
M.Timmermans, du.
M.Dieteren, lo.
A.Bogaers, eng.
L.Schepers, du.

-staand-
F.Goos, scheik.
J.v.d.Walle, bio.
W.Riksen, handv.
H.Hoogveld, godsd.
J.Zwegers, econ.
J.Karremans, ned.
T.v.Os, handv.
T.v.Vliet, conc.

J.Braun, fr.
E.Mulder, wisk./nat.
P.Ammerlaan, handel.
B.v.Strien, tuinman
J.v.d.Bergh, ned.

-op de foto ontbreekt:
C.v.Straten, aandr.
Ph.Hendriks, aman.
R.v.d.Brand, admin.

malige bijdrage hebben geleverd aan het optimaliseren van de betrekkingen tussen leraar en leerling. Als eersten hebben we een kloof overbrugd en de levensgenieters aan de andere kant de hand gereikt tot meerdere eer en glorie van het 'goede leven'. Leraren die langzaam waren ingedommeld, voelden zich ineens weer jong en stortten zich vol overgave in de Selavie-way of live. Laten we daarom alle valse bescheidenheid overboord zetten, het glas heffen en uitroepen, hulde, hulde aan Selavie, het meest illustere schoolblad dat een havo-top zich kan wensen.

het Selavie-team.

